

STRATEGINIŲ PARTNERYSČIŲ PROJEKTAI SKATINA PAŽVELGTI PLAČIAU

2015-01-30

2014 m. Europos Komisija Mokymosi visą gyvenimą (MVG) programą pakeitė *Erasmus+* programa. Naujas pavadinimas jokia būdu nereiškia, kad mokymosi visą gyvenimą idėja negaji. Atvirkščiai, ji dar reikšmingesnė ir sieja daugiau sričių. Siekdama didinti programos veiksmingumą, Europos Komisija sujungė sporto, jaunimo ir švietimo programas tikėdamasi, kad bendras jų poveikis asmeniui, institucijai ir kiekvienos ES šalies švietimo sistemai bus didesnis. Ar tikrai taip bus, dar labai anksti spręsti. Tačiau besibaigiantys metai ir įteiktos pirmosios švietimo institucijų paraiškos, leidžia apžvelgti, kokios institucijos kokius projektus pasiryžusios įgyvendinti.

Šiek tiek anksčiau rašėme apie *Erasmus+* programos pirmo pagrindinio veiksmo (KA1), skirto mobilumo veikloms įgyvendinti, rezultatus. Šį kartą apžvelgsime antro pagrindinio veiksmo (KA2) veiklas – strateginės partnerystės projektus. Tai projektai, skirti ilgalaikėms skirtingų švietimo sistemos sektorių bendradarbiavimo veikloms įgyvendinti. Kai kuriems sektoriams tai nėra itin naujas dalykas, kai kuriems – gana naujas. Tačiau strateginis aspektas, kuris turėjo atsirasti paraiškose, buvo naujiena beveik visiems. *Erasmus+* prioritetas, kuris ne ką mažiau svarbus vertinant gautas paraiškas, buvo apibrėžtos strateginės temos, aktualios nūdienos kontekstu.

Toliau šiame straipsnyje apžvelgsime kiekvieną sektorių ir apibendrinsime paraiškų teikimo rezultatus.

Lankstesnių studijų, kokybiškesnio turinio ir veiksmingesnio jo taikymo profesinėje veikloje link

Nuo 2007 m. aukštojo mokslo sektoriuje įsitvirtinusios intensyvios studijų programos, išsiskyrusios nestandartiniu turiniu bei formatu, prasidėjus naujai *Erasmus+* programai, turėjo užleisti vietą strateginėms partnerystėms – ilgalaikiams skirtingų sektorių bendradarbiavimo projektams, kurie turėtų pagerinti aukštojo mokslo kokybę ir skatinti jo naujoves.

Nors intensyvios konsultacijos leido numanyti, kad atėjus paraiškų teikimo terminui tikrai bus pateiktos bent kelios strateginių partnerysčių projektų paraiškos, rezultatas išties nudžiugino – gauta 15 paraiškų. Didžioji dalis paraiškų teikėjų – universitetai (8) ir kolegijos (4), nors paraiškas galėjo teikti visų tipų valstybinės ar privačios švietimo institucijos.

Trys laimingieji. Geriausiai įvertintų projektų paraiškas pateikė Vytauto Didžiojo universitetas (toliau – VDU), Lietuvos pramonininkų konfederacija (toliau – LPK) ir Vilniaus universitetas (toliau – VU). Svarbu pažymėti, kad VU projektas – tarpsektorinis, vadinasi, jį įgyvendinant sukurti rezultatai bus skirti ne tik aukštojo mokslo, bet ir suaugusiųjų švietimo sektoriams. Kiekvieno iš 3 finansuotų projektų trukmė – dveji metai. Bendras jiems skirtas biudžetas – 676 817 eurų.

Lankstesnių studijų, kokybiškesnio turinio ir veiksmingesnio jo taikymo profesinėje veikloje link – būtent tokią kryptį pasirinko trejeto finansavimą gavusių projektų paraiškų teikėjai. Tokie siekiai, kaip prioritetiniai, numatyti ir 2011 m. Europos Komisijos aukštojo mokslo modernizavimo strategijoje.

VDU kartu su 4 partneriais iš Estijos, Didžiosios Britanijos, Belgijos ir Italijos vykdys projektą *Opening Universities for Virtual Mobility*. Įgyvendindami projektą partneriai mokys dėstytojus ir kitą personalą, kaip

universitetines studijas pritaikyti virtualiam mobilumui. Pasak projekto rengėjų, tokia mobilumo forma dabar akademinėje bendruomenėje ypač populiari, tačiau dėstytojai ir kitas personalas dar nėra jai tinkamai pasiruošę.

VU koordinuojamo projekto *Reflection as a core transferable competence in higher education and adult education* pagrindinis tikslas – refleksijos, kaip vieno svarbiausių į studentą orientuoto mokymo/si, įrankio efektyvesnis taikymas formalaus ir neformalaus mokymo(si) kontekste. Šio tikslo VU sieks kartu su 7 partneriais iš Islandijos (2), Belgijos (2), Italijos (2) ir Lietuvos (1).

LPK ir 9 jos partneriai iš Lietuvos (6), Ispanijos (2) ir Didžiosios Britanijos (1) sieks sustiprinti organizacijų, verslo pasaulio ir universitetų tarpininkių, kompetencijas universitetams ir įmonėms teikti veiksmingas ir novatoriškas paslaugas – siūlyti studentų ir absolventų praktikų schemas bei kitas praktinio mokymo priemones, kurios pagerintų besimokančiųjų rengimąsi darbo rinkai.

Mokymo proceso patrauklumo didinimas ir prieinamumo gerinimas

Tuo tarpu mokyklinio ugdymo iniciatyvas ir kūrybinius projektų rengėjų planus Lietuvoje riboja 2014 m. šiai veiklai skirtas biudžetas. Fondui pateiktų 13 kokybiškų paraiškų suplanuotas biudžeto poreikis viršijo 2,7 milijono eurų. Turimais beveik 650 tūkstančių eurų galima finansuoti 4 geriausiai ekspertų įvertintus projektus. Paraiškų teikėjai atstovavo įvairioms švietimo institucijoms: 3 aukštosios mokykloms, 2 savivaldybių administracijoms, 4 specialiojo ugdymo įstaigoms, 2 gimnazijoms ir viešajai įstaigai.

Pagal mokymosi visą gyvenimą programą „didžiųjų“ mokyklinio ugdymo sektoriaus bendradarbiavimo projektų paraiškos buvo teikiamos finansavimui gauti iš Europos Komisijos Švietimo, audiovizualinės ir kultūros vykdomosios agentūros. Biudžeto perskirstymo šalims sistema lėmė glaudesnę paraiškų teikėjų ir programos administratorių bendradarbiavimą. Lietuvoje šiais metais taip finansuotų projektų partnerės yra organizacijos iš 10 Europos valstybių.

Mokyklinio ugdymo sektoriuje projektų paraiškas pateikė 13 organizacijų, dotacijos buvo suteiktos keturioms: Lietuvos edukologijos universitetui, Kauno kolegijai, Lazdijų rajono savivaldybės administracijai ir Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras. Šios organizacijos projektus įgyvendins kartu su partneriais iš Turkijos, Lenkijos, Austrijos, Suomijos, Portugalijos, Latvijos, Rumunijos, Nyderlandų, Graikijos, Čekijos, Slovėnijos.

Lietuvos edukologijos universiteto koordinuojamu projektu siekiama sukurti mokymo modulį pedagogikos studijų studentams, kad jie galėtų mokytis, kaip per pamoką į klasės veiklą sėkmingai integruoti specialiųjų poreikių turinčius mokinius. Lazdijų rajono savivaldybės administracijos projekte numatyta parengti pagalbos programą mokymosi ir elgesio sunkumų turintiems mokiniams, grįstą savanorystės „mokinys-mokiniui“ principu. Kauno kolegija sieks įtvirtinti patyriminio mokymo(si) metodą mokyklose ir suteikti mokymosi procesui daugiau patrauklumo. Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centro koordinuojamame projekte 7 organizacijos taikys *Feuerstein'o* metodą mokyklų veikloje. Šio metodo tikslas yra padėti įvairių poreikių ir gabumų mokiniams skatinti mąstymą ir gerinti mokymosi pasiekimus.

Projektai – socialinei integracijai

Suaugusiųjų švietimo institucijų, gavusių projektų dotacijas, pagrindiniai tikslai – padėti socialinės integracijos poreikio tikslinėms gyventojų grupėms integruotis į visuomenę ir saugoti gamtą. Projektai siekiama analizuoti ir naujomis suaugusiųjų švietimo priemonėmis padėti spręsti bedarbiams, migrantams, benamiams ir žemą išsilavinimą turintiems žmonėms svarbius švietimo, saviraiškos ir įsidarbinimo klausimus. Neformalusis suaugusiųjų švietimas padės ugdyti suaugusiųjų aplinkosauginio gyvenimo įgūdžius (pagarba gamtai, kaip pasaulio išlikimo garantas, ekologiška sodininkystė, popieriaus taupymas, rūšiavimas ir pan.).

Suaugusiųjų švietimo sektoriuje projektus pateikė 20 organizacijų, prašomo biudžeto poreikis viršijo 4,3 milijono eurų. Bet Europos Komisijos skiriamas biudžetas daug mažesnis – 596 090 eurų. Tiek pakako finansuoti 5 geriausiai ekspertų įvertintiems projektams.

Dotacijos suteiktos Socialinių inovacijų fondui, susivienijimui ŽALI.LT, VŠĮ *Diversity Development Group*, Vilniaus „Židinio“ suaugusiųjų gimnazijai, Vilniaus arkivyskupijos Caritui. Šios institucijos pradeda įgyvendinti projektus kartu su partneriais iš Airijos, Belgijos, Graikijos, Danijos Ispanijos, Italijos, Jungtinės karalystės, Kipro, Latvijos, Lenkijos, Maltos, Italijos, Portugalijos, Rumunijos, Turkijos ir Vengrijos.

2014–2016 m. suaugusiųjų švietimo sektoriuje įgyvendinamų projektų turinys siejasi su EK prioritetais, numatytomis pagrindinėmis veiklomis – mokymosi prieinamumo užtikrinimu, naujojo pedagoginio (andragoginio) požiūrio plėtote, antros galimybės suteikimu, pagrindinių gebėjimų įsisavinimu, naujų mokymo(si) programų kūrimu ir naujų metodų įsisavinimu.

Nauja programa – nauji reikalavimai

MVG programos profesinio rengimo sektoriaus naujovių perkėlimo ir partnerysčių projektai naujojoje *Erasmus+* programoje buvo sujungti į strateginių partnerysčių projektus. Iš pateiktų 28 projektų paraiškų finansuoti 8 projektai, geriausiai atitikę naujos programos reikalavimus. Kai kurie paraiškų teikėjai į savo paraiškas finansavimui pagal naują programą gauti tiesiog perkėlė senus projektus. Ši tendencija pastebėta ir kitose Europos šalyse. Tokie projektai negavo aukšto įvertinimo, nes nauja programa kelia naujų reikalavimų. *Erasmus+* strateginių partnerysčių projektuose turi atsispindėti strateginis projekto organizacijų partnerių poreikis, ypač turi būti akcentuojamas projekto orientavimas į rezultatus, rezultatų universalumas, t. y. galimybė juos naudoti ne tik projekto dalyvėms, bet ir kitoms institucijoms, šalims.

Erasmus+ programos naujovė – strateginių partnerysčių projektai, skirti keliems sektoriams – ypač buvo populiari profesinio rengimo sektoriuje, todėl net 32 % visų gautų paraiškų buvo pateiktos gauti šio tipo projektų finansavimui. Vis dėlto į finansuojamų projektų sąrašą pateko tik vienas toks projektas.

Kita programos naujovė – mokymo(si) veiklos, kaip strateginių partnerysčių projekto dalis, – taip pat buvo priimta teigiamai, ir beveik pusė paraiškų teikėjų integravo šias veiklas į savo projektus. Mokymo(si) veiklos projektuose daugiausia naudojamos kuriamiems intelektiniams produktams testuoti.

Strateginių partnerysčių projektai galimi be intelektualinio produkto, tačiau jų kūrimas numatomas beveik visuose projektuose (net 7 iš 8). Profesinio rengimo sektoriaus 2014 m. strateginės partnerystės projektuose numatyta kurti profesinio mokymo modulius, programas, rengti ir tobulinti mokymo medžiagą ir metodologines gaires. Projektai apima įvairias temas: socialinės atskirties mažinimą, integraciją į darbo rinką, ECVET taikymą, karjeros konsultavimą ir atskiros profesijos rengimo tobulinimą.

Savaime aišku, kad daugiau nei pusė organizacijų, kurios administruos profesinio rengimo sektoriaus KA2 projektus, yra profesinio mokymo įstaigos. Du projektus koordinuos viešosios įstaigos, vieną – kolegija. Projektų partnerių daugiausia yra iš Vokietijos ir Bulgarijos, po tris organizacijas bus iš Italijos ir Ispanijos.

Naujasis programos etapas suplanuotas iki 2020 m. Planuojama, kad bendrasis programos biudžetas šiuo laikotarpiu bus 40 % didesnis nei praėjusiame etape. Be to, šiame etape didesnis dėmesys skiriamas paraiškų kokybei. Dėl šios priežasties išskirtinio dėmesio sulauks projektų rezultatų viešinimas. Tuo tikslu Europos Komisija sukūrė sklaidos platformą, skirtą skelbti visų projektų rezultatams. Lietuvos projektų vykdytojai savo pasiektais rezultatais turės galimybę pasidalyti www.erasmus-plus.lt tinklalapyje. Šioje internetinėje svetainėje galima rasti ir kvietimą teikti paraiškas finansavimui gauti 2015 metais. Pagrindiniai galutiniai paraiškų teikimo terminai – 2015 m. kovo 4 ir 31 dienos.